gondolkoztató a halállomány csökkenése, mocsári teknősök pusztítása, védett madárfajok lelövése: nyári lúd, kanalas gém stb.). Probléma az is, hogy a védett terület egyre nagyobb részén szántóföldet létesítenek. A vidék értékeinek fenntartásához szükséges lenne (a lehetőségekhez mérten) kiiktatni az antropogén hatásokat, különben a terület, egykor értékes élővilágát teljesen elveszti.

Irodalom:

Dr.Kovács Gábor, 1982. A tájátalakulás és a madárvilág változása Biharban. Aquila, 88: 61-63.

Dr.Kovács Gábor, 1986. Madártani megfigyelések a Hosszúpályi, Konyár és Esztár környékének szikes tavain (1986-1984). Bihari Múzeum IV-V. évkönyv: 5-26.

Sasvári Lajos: Madárökológia I. Akadémia kiadó, Budapest, 27-33.

Hortobágyi T. és Simon T. (szerk.) 1981. Növényföldrajz, társulástan és ökologia. Tankönyvkiadó; Budapest, pp. 546.

Barna Tamás:

A közönséges mókus (Sciurus vulgaris) megjelenése a Debrecen környéki erdőkben

A közönséges mókus Debrecen környéki előfordulási területe a Nyírség déli részére, az ún. Debreceni Erdőspusztára esik. A vidékre jellemző, hogy kisebb-nagyobb erdőfoltok váltakoznak szántókkal, rétekkel. Az összefüggő erdőterület helyenként a 3000 ha-t is meghaladja. Állománytípusok szerint főleg kultúr-akácosok és erdeifenyvesek, kisebb részben fiatal kultúr kocsányos tölgyesek és vörös tölgyesek, nemesnyárasok és idős, félkultúr kocsányos tölgyesek találhatók a vidéken, amelynek tengerszint feletti magassága 150 m alatt van. Felszínét homokbuckák teszik változatossá.

A közönséges mókust első ízben 1984-ben figyelte meg a Halápi Erdészeti Igazgatóság egyik erdésze a bagaméri községhatár északi részén. Ezen a környéken azóta minden évben a szaporulatait is megfigyelték. Vámospércsen 1987-ben három példányt láttak. 1988. július végén Létavértes határában személyesen figyeltem meg egy sötétbarna színű példányt. A környékbeli erdészek elmondása szerint 1988-ban már Monostorpályi és Hosszúpályi határában is előfordult. Az 1984. évi első észlelési helytől az eddig ismert legtávolabbi előfordulási hely 19 km-re délnyugatra esik.

Az adatközlők szinte kivétel nélkül sötétbarna színű mókusokról számoltak be. Egyetlen bizonytalan adat van vörösbar-

na előfordulásról Vámospércsről. Bagamérban megtalálták a fészkét is, amely egy odvas akácfában volt. Legalábbis az erdőrészlet 1988. évi tarvágásakor kivágtak egy odvas fát is, amiből elmenekült egy mókus. Egyéb fészkelési hely egyelőre biztonsággal nem ismeretes.

Többnyire idős, termőkorban lévő kocsányos tölgyeken figyelték meg a mókusokat. Minden esetben volt a közvetlen közelben erdeifenyves is. Ebből arra lehet következtetni, hogy makkal és fenyőmaggal táplálkozik főleg. Bagamérban megfigyelték, hogy az erdészház kertjéből a dió és mogyoró termés nagy részét elhordta. Egy ízben hozzáfért a hordóban tárolt cefréhez, amitől szemlátomást jól berugott. Ugyanott az udvari itató vályuhoz jár inni. Itt már elég bizalmas a háziakkal, 1-2 m-re is bevárja az embert. Szintén Bagamérban látta az erdész, hogy a macskája két ízben is mókust zsákmányolt.

A közönséges mókus a jelek szerint az erdőspusztai fauna állandó tagjává vált, bár itteni életmódjának, szokásainak a feltárása még hátravan.

Balogh Péter:

Adatok Derecske élővilágához

A vizsgált terület Derecske nyugati részén terül el. Északról a Kabai út, délről mezőgazdasági területek, nyugatról a földesi határ, keletről a derecskei lakóterület határolja. E terület elég változatos felépítésű, található rajta szikes puszta, felduzzasztott csatorna s ártere, erdőfoltok, mezőgazdasági területek. A területet a Derecskei-Kálló szeli keresztül. Bal partján viszonylag fiatal ültetett fűz, nyár, ártéri erdő helyezkedik el, s a part további szakaszán szintén ültetett kőris, tölgy-társulás váltja fel. A jobb parton olajfűzek, illetve egy-két éves tölgy, nyár ültetés található. Mivel az erdők viszonylag fiatalok, élővilágúk kialakulóban van.

Vizsgálataim során a kétéltűek közül ritkábban észleltem tarajos gőtét (Triturus cristatus), mocsári békát (Rana arvalis). Gyakrabban találkoztam vöröshasú unkával (Bombina bombina) és a zöld színű változattal is, zöld levelibékával (Hyla arborea), kecskebékával (Rana esculenta), kacagó békával (Rana ridibunda).

Hüllők közül elterjedt a mocsári teknős (Emys orbicularis), fürge gyík (Lacerta agilis), vízisikló (Natrix natrix).

A madarak 32 faja fészkel ebben a viszonylag kis terjedelmű erdőben és környékén. A fajok többsége énekes madár, de költ tőkés réce (Anas platyrhynchos), vörös vércse (Falco